

Ornithologisch jaarverslag Texel 2013

Een uitgave van
Vogelwerkgroep Texel

De hoeveelheid neerslag in Nederland lag in 2013 met gemiddeld over het land 741 mm ruim onder het langjarig gemiddelde van 847 mm. Het totaal voor vliegveld De Kooy lag daar nog eens ver onder en bedroeg slechts 610 mm. In de eerste 5 maanden van het jaar regende het weliswaar regelmatig maar de hoeveelheden waren klein, waardoor deze maanden aan de droge kant waren. De herfst was zeer nat. Vooral in de periode 8 t/m 19 september viel veel regen. De hoeveelheden in oktober en november waren normaal te noemen. Het aantal zonuren in Den Helder in 2013 bedroeg 1906 uren. Dat is ruim 150 uren meer dan het gemiddelde voor de jaren 1981-2001. Vooral de eerste 4 maanden van het jaar waren bovengemiddeld zonnig, evenals juli en augustus. Mei en juni waren wat somberder, de overige maanden waren gemiddeld.

VERANTWOORDING: dit jaaroverzicht met de belangrijkste weersfactoren die de aanwezigheid van vogels beïnvloeden is samengesteld op basis van gegevens van het KNMI-registratiestation De Kooy, te Den Helder, gelegen op hemelsbreed 15 km ten zuiden van Den Burg. Hierbij werd gebruik gemaakt van daggegevens (<http://www.knmi.nl/klimatologie/daggegevens/download.html>) en van de maand- en jaaroverzichten van het KNMI (<http://www.knmi.nl/klimatologie/mow>).

In de ban van de (kleur)ring

Vogelaars zijn er in diverse pluimages. Zo zijn er die een bevlieging krijgen bij het zien van ge(kleur)ringde vogelpoten. Op Texel zijn in 2013 onder andere vogels waargenomen die geringd waren in Portugal, Spanje, Italië, Engeland, Noorwegen, Finland, Litouwen en Siberië. Onderstaand een beknopte bloemlezing.

Grauwe Gans *Anser anser* Dat niet alle overwinterende Grauwe Ganzen lokale vogels zijn bewijst de vogel met een blauwe halsband NSK. Deze werd op 24 juli 2009 in Skjåholmen, Finnmark, Noorwegen geringd, ca 2.250 km ten no van Texel, waar de vogel vanaf 20 november 2013 t/m 26 januari 2014 werd waargenomen. Leuk detail: de NSK werd door een Texelaar op 23 mei 2010 afgelezen in de Noorse Varangerfjord, niet ver van de ringlocatie verwijderd.

Brandgans *Branta leucopsis* Gekleurringde Brandganzen zijn schaars op Texel, maar op 13 januari werd een koppel in Waal en Burg afgelezen, grijs BCY en BDF. Beide vogels behoren tot de broedpopulatie uit de omgeving van de Oslofjord en waren op 26 juli 2012 geringd als ouder dan 2kj in Bygdøyland, Oslo.

Rotgans *Branta bernicla* Rood F/groen 6 (RFG6) werd door een Texelaar op 7 augustus 1991 als ad ♀ gekleurringd in Lidia Baai, Pyasina-delta, Taimyr, Siberië en is in 20 van de 22 winters op Texel gezien in de omgeving van Zeeburg en in latere jaren in de omgeving van Oudeschild. De vogel werd in de periode 1992-2013 waargenomen tussen 27 januari en 19 mei. Het lijkt er dus sterk op dat deze vogel niet op Texel, maar elders overwintert. RFG6 werd voor het laatst gemeld op 5 mei 2013. Zij was toen min bijna 24 jaar oud. Dit is geen record, de oudste Rotgans is 28 jaar en 10 maanden geworden.

Nijlgans *Alopochen aegyptiaca* Tijdens de influx van Nijlganzen op geoogste maïspercelen in de Prins Hendrikpolder medio december tot medio januari 2014 werden 5 gekleurringde ex afgelezen. De blauw U/wit V was de eerste gekleurringde Nijlgans die op een Waddeneiland is waargenomen (mond.med. F. Majoor). Deze vogel was als kuiken op 26 mei 2013 geringd in de omgeving van het Zuiderpark in Den Haag, 115 km ten zww van Texel. Ook 3 andere gekleurringde ex waren als kuiken geringd in Den Haag. De vijfde, rood N/wit 2, was geringd in Aekingersand, op de grens van Friesland en Drenthe, c 100 km zzo. Nijlganzen vertonen na het broedseizoen enige dispersie, maar geen trek zoals *echte* ganzen. De overgrote meerderheid van de in Nederland geringde vogels werd nooit verder dan 100 km van de ringplaats gezien; afstanden van 150 km zijn zeldzaam.

Scholekster *Haematopus ostralegus* Een buitenlandse ring hoeft nog niet te betekenen dat de drager van buitenlandse origine is. Op 14 april werd bij de werkhaven in Oudeschild een Scholekster waargenomen

ex op de Binnenmuy en 109 ex langs vliegend bij paal 9. De laatste groep in het voorjaar (20 ex) was op 5 mei aanwezig in Utopia. Begin juni zijn de eerste grotere groepen alweer gezien (69 ♂ op 8 juni in het Grote Vlak). Mogelijk verzamelen de eigen broedvogels zich dan op enkele plaatsen. Pas op 27 augustus vlogen de eerste 5 najaarstrekkingen langs paal 9. Vanaf begin november beginnen de aantallen weer te groeien met 175 ex op de Westerkolk op 3 november, 130 ex op het westelijk Horsmeertje op 23 november en 100 ex bij Dijkmanshuizen op 29 december. Tijdens de hoogwatertellingen werden de volgende aantallen vastgesteld:

12 jan	11 mei	10 aug	21 sep	23 nov
154	56	103	130	346

Krakeend *Anas strepera* Jaarvogel. Broedgegevens: broedend.

Tijdens de hoogwatertellingen werden de volgende aantallen geteld:

12 jan	11 mei	10 aug	21 sep	23 nov
95	32	49	226	122

Krakeend

De soort neemt toe als overwinteraar. Na 30 maart, 20 paar in de Ploegelanden, werden geen groepen meer gezien groter dan 10 ex. Op 5 juli werden 30 ruiende ad gemeld in het Grote Vlak. Dat is ook de datum dat pas de eerste pullen werden gemeld, een ♀ met 3 juv bij de golfbaan. De grootste groep buiten de broedtijd bestond uit 44 ex op 23 november op het oostelijk Horsmeertje. Nevenstaande kaart laat de verspreiding van de Krakeend op Texel in 2013 zien.

Wilde Eend *Anas platyrhynchos* Jaarvogel. Broedgegevens: broedend.

Tijdens de hoogwatertellingen werden de volgende aantallen vastgesteld:

12 jan	11 mei	10 aug	21 sep	23 nov
4.284	711	1.447	3.588	4.820

Het hoogste aantal in de winter werd gezien op de Schorren, waar tijdens de hoogwatertelling op 12 januari 1.123 ex aanwezig waren. De laatste groep van meer dan 100 ex werd waargenomen op 28 februari: 400 ex op de Westerkolk. De eerste groep na het broedseizoen van meer dan 100 ex was op 14 juni in de Mokbaai aanwezig (201 ex). De grootste groep van het najaar werd gezien tijdens de hoogwatertelling van 23 november: 1.380 ex op de Schorren.

kanaal bij Krassekeet. Deze liet zich oa op de Texelse Vogelkijkdag van zeer dichtbij zien aan de grote stroom belangstellenden. Op 24 september zwom het eerste najaarsex op de Waddenzee thv de Bol waar op sommige dagen een max van 2 ex aanwezig was. Door determinatieproblemen blijkt de soort echter vaak onterecht te worden gemeld. Het gaat dan bij navraag om Geoorde Fuut *P nigricollis*. Langs paal 9 vloog de soort op slechts 5 van de 212 teldagen voorbij met een max van 2 op 20 januari.

Geoorde Fuut *Podiceps nigricollis* In de winter kwamen waarnemingen uitsluitend uit de NIOZ-haven (1 ex) en de omgeving van de IJzeren Kaap, waar op 6 januari een max van 20 ex werd geteld. Op 1 maart werd daar het eerste ad zk gemeld. Op 19 april werd nog een ad zk gemeld op het westelijk Horsmeertje en op 11 juni 2 ad zk op het westelijk Horsmeertje. Dit zou kunnen duiden op een broedgeval, net als een 1 zk op de Binnenmuy op 14 mei. Zekerheid hieromtrent is echter niet verkregen. Op 30 juni waren 5 ex aanwezig rond de IJzeren Kaap. Op 4 augustus werd hier op een buitengewoon vlakke Waddenzee het max van 439 ex geteld. Langs paal 9 werd de soort in de eerste 3 maanden op 13 van de 50 teldagen waargenomen. Op slechts 5 van de overige 162 teldagen werd de soort hier gezien, met een max van 2 op 7 september.

Wespendief *Pernis apivorus* Op 27 april vloog het eerste ex over Oosterend. De voorjaarsrek ging naadloos over in de najaarsrek, met als hoogtepunt een spectaculair aantal van 6 ex op 6 september bij Zevenhuizen. Alleen op 8 en 24 juli werden 2 ex tegelijk waargenomen, de rest van de c 60 waarnemingen betrof enkelingen.

Zwarte Wouw *Milvus migrans* Na de eerste 2 waarnemingen op 9 en 12 april over de Witte Hoek resp Jan Aye-slag meldde zich op 28 april een longstayer in het gebied rond de Muy. Deze bleef zeker tot 6 mei hangen. Op 7, 9 en 11 mei werden twee ex tegelijk waargenomen rond de Hemmer. Tot en met 6 juli werden >n overvliegende ex gemeld. Er zijn geen najaarswaarnemingen van deze soort.

Rode Wouw *Milvus milvus* Het eerste ex vloog op 8 april over de Slufter en mogelijk hetzelfde ex vloog op 9 april >n over de Tuintjes. Een late voorjaarsrekker vloog nog op 3 mei over de Petten. Van het ex dat op 16 juni over de noordkop, over de Mient en over Den Burg vloog is moeilijk te zeggen of het voor- of najaarsrek

Kuifduiker *Podiceps auritus*, ad, Krassekeet, 16 mei 2013 (Jankees Schwiebe)

Visarend *Pandion haliaetus*, 1kj, Oostelijke Horsmeertje, 18 september 2013 (Gerhard Christenhuis)

Roodpootvalk *Falco vespertinus*, 1kj, belaagt **Torenvalk** *Falco tinnunculus*, 1kj, de Tuintjes, 3 september 2013 (Jos van den Berg)

tus nog 1 ex jongen voerend bij de Ruige Hoek. Vanaf de eerste week van augustus was er doortrek, zoals op 5 augustus 17 ex in de Horspolder en 20 ex op de Robbenjager. De meeste doortrek vond plaats in de laatste week van augustus en de eerste van september met bijvoorbeeld 50 ex op 23 augustus in de Tuintjes en 35 ex verspreid in de noordkop op 3 september. Daarna nam het aantal snel af. In oktober waren er nog 10 ex verspreid over 5 data met als laatste 1 ex in Eierland op 16 oktober.

Tuinfluits *Sylvia borin* Broedgegevens: broedend.

De eerste voorjaarswaarneming betrof 1 ex op de Robbenjager op 24 april. Vanaf 1 mei werd de soort vrijwel dagelijks gezien. De eerste zang werd gehoord op 2 mei bij het oostelijk Horsmeertje. De aankomst in een territorium bij de Ruige Hoek was pas op 23 mei. De laatste zang werd gehoord op 22 juli bij de Roggesloot en vanaf 28 juli vond al enige trek plaats, 1 juv ex in de Eendracht. Veel meer doortrek werd opgemerkt in de laatste week van augustus, bijv 8 ex verspreid in de noordkop op 27 augustus. Ook in de eerste helft van september was er veel doortrek. Op 12 en 13 september resp 25 en 13 ex in de noordkop. In de Korverskooi werden de meeste ringvangsten gedaan in de laatste decade van augustus (17 ex) en de eerste van september (19 ex). De maandtotalen daar waren 24 ex in augustus en 32 ex in september. In oktober werden nog enkelingen opgemerkt, met de laatste op 16 oktober op de Robbenjager.

Zwartkop *Sylvia atricapilla* Broedgegevens: broedend. De soort is de laatste decennia sterk toegenomen en broedt nu zelfs in vrij lage duinstruwelen.

Er waren geen winterwaarnemingen. De eerste voorjaarswaarneming betrof 1 ex op 1 april langs de Rozendijk. Een volgend ex werd pas op 10 april gezien, maar daarna was de soort dagelijks aanwezig. De eerste zang werd gehoord op 17 april (in 2012 op 29 maart!). De laatste zang was op 10 augustus in het Oude Krimbos. De najaarstrek begon in de laatste decade van augustus. In de Korverskooi werden in die maand per decade resp 8, 7 en 26 ex gevangen. Van begin september tot de laatste decade van oktober werden de meeste ex gezien met aantallen van bijv 35 ex op 25 september en 40 ex op 15 oktober in de noordkop. De vangstcijfers in de Korverskooi in september en oktober per decade waren resp 142, 43, 203, 162, 122 en 45 ex. In november ving men nog 11, 15 en 2 ex per decade, met de laatste vangst op 25 november. Ook in het veld nam het aantal

Zwartkop *Sylvia atricapilla*, ♂, De Cocksdorp, 28 oktober 2013 (René Pop)

